

CATALUNYA SOCIAL

Any X. Núm. 459

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

5 d'abril de 1930

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA

APARTAT 1036
TELÉF. 17605

Predomini d'esquerres

Amb motiu dels actes entre intel·lectuals catalans i castellans, que tant han omplert de joia el cor de molts i que tan belles possibilitats deixen obirar, hi ha hagut qui ha fet un retret: el de què en tots els actes de la confraternitat han predominat els elements d'esquerra.

Ja hom ha demostrat a bastament com aquest retret és equivocat. Si els intel·lectuals castellans eren predominantment d'esquerra, en canvi, no costaria gaire el demostrar com els intel·lectuals catalans dretans estaven admirablement representats, inclús per algun sacerdot de relleu.

Però deixant de banda la realitat del fet (que és ja històric) ¿si els intel·lectuals esquerrans haguessin predominat, de qui hauria estat la culpa? Probablement a ningú no es podria adjudicar més que als elements de dreta que no ocupen el lloc que els pertoca en actes de la transcendència dels quals potser no veuen de moment. Ens consta que foren invitats per assistir als actes bon nombre d'intel·lectuals dretans de fora de Catalunya. Ho foren, entre altres, elements de tan remarcable significació com el senyor Maura Gamazo (don Gabriel) i el senyor Angel Herrera, director de "El Debate". Ni un ni altre hi assistiren. I així, d'altres.

¿De qui seria, doncs, la responsabilitat del predomini dels esquerrans sinó d'aquells elements de dreta que per voler desconèixer la transcendència d'aquells actes o per creure en la ineficàcia d'ells s'han abstingut de concórrer-hi? Si els intel·lectuals castellans haguessin ocupat el seu lloc, com ho feren els intel·lectuals catalans de dreta, a hores d'ara no s'hauria pogut fer aquest retret a l'abraçada més significativa que mai s'hagin donat Castella i Catalunya.

I el que ens ha passat ara a les dretes, ens seguirà passant moltes vegades si no procurem canviar un xic de tàctica i acomodar aquesta al temps. Perquè hi ha una transcendental i trista diferència entre els homes d'un i altre costat. Els d'esquerra saben que tota posició social que vulguin

adquirir pel dia de demà l'han de conquerir amb el seu esforç. En canvi, els de dreta, tenim ja posicions guanyades, hem anat creant una mentalitat que redueix manta qüestió social i política a una qüestió de sosteniment d'ordre (sense que ens interessi gaire, pràcticament, que aquest ordre respongui o no a la justícia) i així ens trobem satisfets i contents creient que tenim els problemes resolts.

Però tot el món canvia i l'èxit depèn sempre de l'esforç intel·ligent i ben dirigit. I com les batzegades dels elements esquerrans creixen de dia en dia, l'esforç de les dretes per a servir l'ordre social cristià conquerit ha d'ésser proporcionat a l'esforç de les esquerres per a enderrocar-lo.

A més a més, una posició estrictament conservadora de l'ordre actual tampoc és prou (i d'aquí deriva l'equivocació de molts homes de dreta). Quan se'ns demostrí que en la nostra societat no hi ha res a reformar; quan se'ns proví com la societat de l'hora present no està pastada en el materialisme millor que en l'ordre espiritual cristià, podem reduir la nostra acció a defensar el que existeix, i no més. Però com nosaltres hem d'ésser els primers en propugnar reformes transcendents, ja que el règim capitalista (que no és el mateix que el capital) no és pas cristià, ja que el règim polític present és millor fill d'un individualisme liberal que d'una fraternitat cristiana, i ja que les institucions democràtiques s'avenen en essència bon xic més amb l'esperit cristià que no pas els règims autocràtics, d'aquí que no n'hi ha prou que els homes de dreta romanguin a la defensiva; necessitem noves conquestes per a Crist.

I si d'una banda hem d'anar pels camins de noves conquestes, i d'altra banda hem de portar a cap un esforç per a defensar tot allò que ho mereixi, ¿com podem restar passius davant de les noves actuacions? ¿I amb quin dret ens queixarem del predomini dels esquerrans si els seus èxits són fills tant de l'esforç llur com de la passivitat nostra?

Quaresmals

V

CARTA QUINTA: NO VAL A DESEIXIR-SE DEL PRÒXIM

Ja que hem quedat en què a la casa del pare no hi mengen dropos, som-hi, a la feina. Hi ha feines que ja veig ben bé que són imprescindibles: les trobo escrites cada dia a la pissarra per la mà del Pare celestial: és l'ordre del dia, com si diguéssim. Parlo del treball amb què em guanyo la vida. El tinc imposat per la necessitat i tractat amb l'amo o amb el negoci. I com que la necessitat de treballar em ve de la Divina Providència i l'amo té una autoritat que com tota autoritat representa Déu i el negoci en nom de Déu voldria haver-lo començat, ara resulta que el meu jornal és imposat per Déu i que jo l'he tractat amb Déu. Estic content de què sigui així i això em farà treballar més de gust. I estic content d'haver de treballar i de què la necessitat em retregui a totes hores aquesta obligació, perquè, si no fos així tinc por de què la vida ociosa cridaria a reunió tots els vicis que se'm menjarien de viu en viu i em perdrien per sempre després de mort.

Si aquesta feina obligada m'ocupa gairebé tot el dia, amb uns actes de pietat que s'hi puguin soldar a cada cap per a tenir ocasions de tractar amb Déu, de rebre el Cos del meu Senyor Jesucrist, d'invocar la Verge Santíssima i Sants a qui dec devoció, què em queda per fer? Un hom gairebé diria que el programa de treball queda complert. Jo anava donant voltes a aquests pensaments i feia les meves llistes de devocions, quan vet aquí que arriba un altre dimencres i una altra carta. Ara sortiré de dubtes, em penso.

* * *

"DE L'ALTRE MÓN. — R. D. 51. — Tots els membres de la Confabulació dels que t'estimen aplaudeixen les teves bones disposicions per al treball i la teva satisfacció davant els designis que ha tingut sobre tu la Divina Providència. Ella sap el que es fa i certament tu no hauries pas triat millor.

"I ara que fas llistes del temps sobrer, escolta el que et dic. No et descuidis de donar un tros de la teva vida als teus pròxims. Ja ho sé que és més senzill de fer un acte de pietat que un de caritat; però fóra massa llatinada atènyer-se a allò que és més fàcil. Hi ha gent al món que tenen de menester a tothom i Déu Nostre Senyor es refia de tu per ajudar-los i, si tu li falles, li esguerres els seus plans i el fas quedar malament. Hi ha pobres que necessiten una almoïna, una bona paraula i un consell. Hi ha infants que ja tenen els seus vuit o nou anys i no saben ni un borrall de doctrina cristiana i potser mai s'acostaran a la taula on es menja Jesús Sagramentat. Hi ha malalts sens assistència. Hi ha hospitalitzats que estimen molt que una bona cara se'ls acosti. Hi ha presos que ningú plany, als quals una conversa amable els pot esvair designis sinistres que els furguen pel pensament. No parlo dels que reclamen la teva persona dins mateix de casa teva perquè d'aquests ja te'n farà adonar l'afecció

que els portes. I per a tots aquests fins de caritat hi ha associacions que demanen diners i prestació personal i accepten agraïdes allò que se'ls dona. Guaita, pregunta, escorcolla. I quan assisteixis a la Santa Missa o tinguis dintre teu Jesús Sagramentat o estiguis postrat davant d'Ell a la visita o invoquis la Verge Maria amb els rosaris als dits, oblida't de tu mateix i posa el teu pensament i la teva afecció en els que has vist sofrir i presenta a l'Altíssim llurs necessitats i misèries; que Ell arribi on tu no pots arribar.

"Si alguna vegada t'has imaginat que en el món no hi havia ningú més que Déu i tu o que Jesucrist havia mort només que per tu o que els teus interessos estan deslligats dels interessos dels altres, has delirant. Tu no et pots desentendre dels teus germans i has d'obrir el teu cor perquè hi puguin entrar a furgar els dolors i els neguits dels altres, donant-te a tu mateix una mica de dolor i una mica de neguit.

"No t'atribolis massa per aquesta carga nova. No comptis com fan alguns: "Penes que tinc de les meves i penes que em carrego dels altres són moltes penes." Aquest compte no fóra bo; perquè no hi ha res que alleugi més les pròpies penes que conèixer i aconsolar les dels altres, així és que les dues menes no se sumen, sinó que mútuament es desfan. Aquell benaurats els que ploren, que ells seran aconsolats es pot ben dir dels que planyen les desgràcies del pròxim.

"I si aquestes recomanacions les volguessis de veu infallible escolta la de Jesús: *Un manament nou us dono que us estimeu els uns als altres així com jo us he estimat. Amb això coneixerà tothom que sou deixebles meus si us teniu amor els uns als altres* (1). Parla esment que ens posa per model el seu amor provat amb tantes de suors i tan terribles sacrificis.

"I ens promet que premiarà com dats a ell un mos de pa, un vas d'aigua, una hora d'estatge, un tros de roba, una visita de consol a un dels seus més petits germans (2).

"Volent resumir la llei en un sol precepte Sant Pau, divinament inspirat, et diu: *Estimeu-vos mútuament; ja que qui estima el pròxim ha observat tota la llei* (3).

* * *

Tanmateix jo me'n distreia del germà, del veí, del pròxim. Em mirava a mi mateix i pensava: surti jo de la fanguera i cada u que s'espavili. Ara, però, ja veig clar que això no és així; sinó que tinc de dar la mà al meu germà perquè Déu me la doni a mi. Bé dic si jo dic que estimo Déu sobre totes les coses, però ell no admet aquest amor com de bona llei si no trinca, ço és, si no es manifesta en favor dels seus germans i meus i d'una manera especial en favor dels més petits i més desvalguts.

R. D.

(1) Joan, 13, 34 i 35.

(2) Mat. 25, 34-40.

(3) Rom. 13, 18.

L'ull del pelegrí

* * *

Quan l'any passat, per aquest temps, van fer *El Santo de Asís*, vaig arribar-me a les portes del *Pathé Cinema*, i no per figura retòrica es podia dir que eren les portes de l'infern. Afectiva visió, l'efígie de Sant Francesc alternava amb cartells *ultra plàstics* d'un altre film que al mateix temps s'hi feia. *L'Enfer de l'Amour*, aquest era el títol de la pel·lícula que feia companyia a la visió franciscana, i els lletrats i les fotografies d'ambdues estaven barrejats. A la porta em donaren un programa, escrit amb aquell estil tan acurat dels negociants que han de plaure a un públic... i a l'altre. L'al·locució anava dirigida "a creients i a simples espectadors", és a dir, no creients. Ens fan saber, els cartells, que sota el títol *El Santo de Asís* passava l'obra *Frate Francesco*, feta per una assenyalada personalitat de la cinematografia italiana, el Comte Altamoro, qui és el mateix autor del *Christus*, la qual circumstància no era pas per a encoratjar l'espectador que no volgué veure aquesta. També les fotografies eren prohibitives. El qui hagi après d'estimar en Sant Francesc la passió per la pobresa, la qual cosa vol dir passió per la veritat i passió per la simplicitat, havia de topar amb aquelles mostres seleccionades de la projecció. Aquelles fotografies del *Frate Francesco* no afegien res de nou a les reconstruccions teatrals i falses del *Frate Sole*. Algunes poses, incorrectes i pretensioses, eren la contradicció mateixa de l'esperit que semblaven voler propagar. Ho explicava una gasetilla dient que "llum, decorat i fotografia són del més pur estil germànic". Exhibir la imatge de qui cantà "Germà Sol", qui abrusat d'amor celestial clamava "*in foco amor mi misse*", voltada dels reclams de *L'infern de l'amor* (fina delicadesa de l'empresa propietària del *Pathé Cinema*), era una injúria amargant a Sant Francesc d'Assís. Però, isolada i tot que hagués estat aquesta pel·lícula italiana... o germànica (difícil posar-ho en clar), cap honor no feia al Sant de la Simplicitat, perquè no apareixia sinó com una solemne i pretensiosa farsa.

Sembla talment que la ficció cinematogràfica s'emporti i arrossegui àdhuc la bona gent pels viaranys de la farsa, relliscant fàcilment de la farsa a la falsedat, en forma que trepitja i compromet les coses mateixes que es vol enaltir. Catòlic és el Mancinelli, autor del *Frate Sole*, catòlic Altamoro, autor de *Frate Francesco*, i, no obstant, la literatura de reclam de l'una i de l'altra, era indocumentada, i fins ofensiva per al Sant i per als seus devots. El prospecte del *Frate Sole* deia "fanàtica" i "plena de vicis i passions" la multitud "poverella" (1). En les mans graponeres de qui el redactà (i bé l'hem de suposar fidel al contingut de la pel·lícula) la persona del Sant es desnaturalitza i resta profanada. L'argument del *Frate Francesco* no l'he vist, però l'extracte que donaven era fortament sospitós. L'escriptor no sabia de què anava, o no ho volia saber. En tot cas, és greu culpa d'uns editors catòlics consentir que obres així les passegi pel món dels negocis qualsevol empresari capaç d'aparellar Sant Francesc amb el mateix Infern, i la interpreti i expliqui qualsevol escriptur servidor dels interessos de la Taquilla.

Heus aquí les dues lamentables manufactures que sobre Sant Francesc ens ha donat el cinema de ficció (2); inútil temptativa d'una cinematografia franciscana que no s'assolirà pas per aquest camí, de la mateixa manera que, com dèiem l'altre dia, pel camí del *Christus* no arribarem pas a la veritable cinematografia cristiana. El cinema ha de servir a Déu amb aquella condició que Sant Francesc posà a totes les coses creades:

et servieteli cum grande humilitate

"Amb gran humilitat! — dèiem nosaltres l'any 1924 en criticar la primera de les dues obres —. Quan el cinematògraf no es mogui de la seva humil tasca de divulgar els espectacles del món i els llocs sagrats tal com els veu el romeu i el turista, podrà ésser un instrument cristià destinat a grans perfeccionaments, i mereixerà benediccions moltes. En canvi, pel camí de la ficció, ni que fos ben intencionada, arribarà fàcilment a la falsedat, i per aquí a la calúnnia, i tal volta al sacrilegi."

La pel·lícula que jo he somniat seria l'ull del pelegrí recorrent en condicions incomparables tots els llocs de la geo i topografia franciscana. Veuria tot allò que el romeu pot veure, en la forma millor que l'ull humà ho pot veure, però no més del que l'ull humà pot desitjar veure. Així com el qui fa el viatge d'Assís no pot veure Sant Francesc vivent, tampoc el cinema no ha de donar la visió personal del Patriarca. El qui demani veure Sant Francesc en pel·lícula, sàpiga que és tan anacrònica la seva pretensió com la del qui exigís tenir de Sant Francesc un retrat fotogràfic. El privilegi de veure fotografies autèntiques de sants el gaudiran les generacions de la segona meitat del segle XIX ençà, que poden contemplar les de Santa Teresa de l'Infant Jesús i de Gemma Galgani; la devoció de contemplar sants com viuen en la pantalla la podran tenir els nascuts en la vigèsima centúria, que hi veuran, en imatges autèntiques, els ara futurs sants Pius X i Cardenal Mercier. Però qui demana fotografies del segle XII no obté més que comèdies del segle XX.

La pel·lícula franciscana pot ésser una cosa més intel·ligent que una simple juxtaposició de quadros filmats dels llocs i monuments d'Assís i de l'Umbria. Molt millor que les de ficció, tindria un nervi, una intenció que vertebrés la successió d'escenes, subjectes a un pensament ordenador. Aquest pensament podria ésser, en primer lloc, la vida de Sant Francesc. En començar, s'obriria per una visió matinal sobre la campinya de la ciutat sagrada, tal com s'inicia al llibre de Jørgensen, tal com veu la ciutat i la plana, a l'esclat del sol matutinal el pelegrí que, arribat de vespres, s'hi desvetlla. Tal com la devia veure el Dant amb sos ulls preclaríssims, i res no priva que els versos dantescos fossin projectats també, de molta més eficàcia que tantes rotulacions pedestres:

*Intra Tupino e l'acqua che discende
Del colle eletto del beato Ubaldo
Fertile costa d'alto monte pende*

La visió del Tescio i el Chiaggio, amb Bettona i Bastia, Isola Romanesca i l'alta Perúgia, la rival; res no priva que aquesta desfilada d'encontorns, fent la rodona a la visió central de la "civitas benedicta", anés esmaltada pels versos de Mossèn Cinto, preludejant el llibre de Sant Francesc:

*Ditxosa ciutat d'Assís,
ditxosos margens d'Umbria,
que avui el Senyor us tria
per terrenal Paradís*

Llavors sortiria l'oratori del *Piccolo Sant Francesco*, on la tradició assenyala l'indret on damunt d'unes palles, "nats tots dos en un pessebre — Sant Francesc i Jesucrist", va venir al món l'Espill del món:

*Hoc oratorium fuit bovis et asini stabulum
in quo natus est Franciscus, mundi speculum.*

Després, la casa pairal, que és avui la *Chiesa Nuova*, patrimoni del Rei de les Espanyes, i seguit, *San Rufino*, la seu venerable amb son campanar romànic, acabada de fer, quan hi portaren a batejar el fill de Pere Bernardone i Pica de Bourlemont.

Llavors la *camera* es passejaria pels autèntics carrers d'Assís, no pels de cartó-pedra i ciment i guix, com les *reconstruccions* que tantíssim als babaus complauen, i veuria les columnes corínties de l'antic temple de Minerva, per sota de les quals el jovenet Francesc devia córrer, i els portals i muralles des d'on veia venir la host, o per on sortia en joiosa excursió. Desfilarien al davant els habitants mateixos, i els "primers plans" tan cars als cineastes, res no privaria que hi posessin un moment els coterranis del Pare Seràfic, els jovenets, les noies, el *podestà* actual, i l'actual *Vescovo*, legítim successor del qui cobrí amb la capa magna el cos del qui tornà al seu pare tots els vestits quedant nu com Jesús a la creu. Ningú no negarà que això fos molt més piadós, interessant i artístic, que no pas els comparses llogats, gent de Califòrnia o d'Alemanya, amb disfressa i pintura i armes de cartó.

L'objectiu aniria a Perúgia; es pararia al Camp de la Batalla i veuria la plaça i el mur on la gent de la ciutat rival acudia a mirar les topades de la host, i allí les presons que el jovencell fantasiós il·lustrava amb la seva presència prometedora i ja eficaç en pacificacions.

Aniríem a Roma, a la Roma del Dant i de Sant Francesc, de les basíliques constantinianes i del Triclini Laterà. Hi tornariem tantes vegades com els episodis del Sant ho exigirien. Un dia el baldaquí reliquiari de les testes de Sant Pere i Sant Pau a la basílica "cap i mare de les esglésies del món", altre dia al lloc de l'abraçada de Sant Francesc i Sant Domènec...

Sortiria *Casa Gualdi*, el lloc de l'antiga llatzeria, on el jove Francesc besà el leprós, i girariem pels voltants, pels boscos d'oliveres que enronen la ciutat en els pendissos del Subasio. Veuriem les esglésies solitàries, ermites en ple camp, com eren Sant Damià i la Porciúncula, abandonades i caient. Entrariem a Sant Damià i pendriem l'interior, on Francesc escoltà la veu de comanda, i veuriem el buit de la paret on deixà el capellà el diner del minyó, san-

tament pròdig, per a tornar-lo al seu pare. (Més tard hi retornariem per a filmar el chor i el refector de Santa Clara, i encara més tard, el jardí on fou escrit el Càntic del Germà Sol, i el primer còdex d'aquest himne, que s'hi conserva.) Allí donariem la imatge autèntica del Sant Crist que parlà, i que avui el convent de Santa Clara conserva.

Donariem el palau episcopal i Santa Maria, la seva església. Aquelles parets veritables clouen l'espai on el jove inspirat cercà refugi en el Pastor contra la ira paterna. No us sembla que parlen del Sant amb molta més eficàcia que els banals escenaris de guix, hostatjant gent llogada, muntats a les platges de Califòrnia o dins d'un estudi alemany?

Llavors, els primitius recers dels primers amics, dels primers *que es descalçaven*, i les primeres etapes, Rivortorto, Cortona, Arezzo, Foligno, Fonte Colombo, seguint a tot arreu les petjades certes o conjecturades. Cada un d'aquests llocs beneïts portaria una sèrie de paisatges dels més bells que hi hagi al món. Sortiria el llac Trasimeno, amb l'Isola Maggiore, el llac on predicà als peixets; sortirien les *Càrceri*, les boscúries profundes del Subasio, el torrent que el Sant en oració féu callar perquè amb sa remor destorbava. Dificultat no hi hauria per a copsar, amb una màquina ben emboscada, un vol d'ocells allí mateix on els féu el sermó; ni per portar davant de l'objectiu les floretes d'aquells camps, pures i humils floretes franciscanes.

El film, que no podria donar Sant Francesc vivent, donaria Santa Clara morta: la mateixa, el sant cadàver autèntic, tal com la poden veure en la cripta i de fora clausura estant els pelegrins. El film vindria a Catalunya, seguint l'itinerari franciscà, i sortiríem al bell mig de la plana de Vich, a l'ermita i el pou de "Sant Francesc s'hi moria" (3). La pantalla s'enjoïaria amb l'obra mestra de la poesia mística catalana:

*La plana de Vich
diu que'n tram florida
des que Sant Francesc
l'amor hi predica.*

Girant via, el film passaria la mar i cercaria, en aigües i riberes de Llevant, les fites de l'excursió oriental franciscana: Damietta, Egipte, Sant Joan d'Acre, Antioquia, Jerusalem. I allí, tot Terra Santa, el patrimoni franciscà, amb sos convents i llocs sants dels quals els fills de Sant Francesc són seculars custodis, donaria testimoni del pas del *Poverello*.

Del Betlem de Palestina passariem a l'altre Betlem que fou Greccio. I Mossèn Cinto novament il·lustraria la projecció ("De Greccio en lo pessebre — vora l'Infant Diví — ronca la cornamusa — sona lo cornetí..."). I de Greccio pujariem a la muntanya del gran miracle: l'ombrívola Verna, que la pel·lícula resseguiria en tots indrets, frondes, espadats, baumes i convent, mentre que Mossèn Cinto, rotulador insuperable, aniria escrivint, entre paisatge i paisatge:

*De l'Alberna en la muntanya
jo pujava un dematí;
a cada passa que dono,
ai, ai, de mi,
a cada passa que dono
d'amor em sento morir.*

I després, l'itinerari final, Rieti, Siena, Cortona, Gubbio i Nocera, i el lloc de l'adéu a Assís:

*Mig cego só de plorar,
però vull veure't encara
beneïda del Senyor,
ciutat benaventurada.*

L'ull del pelegrí esguardaria reverent la cambra del sant traspàs, a la Porciúncula, i llavors totes les glòries de la Basílica doble i les pintures del Cimabue i del Giotto, i la cripta amb el piadós sepulcre i les relíquies en "primer pla", i el *Sacro Convento* majestuós, amb ses grans perspectives sobre la plana.

I tindria la pel·lícula una segona part: el culte a Sant Francesc, els pelegrinatges d'Assís, les processons pels carrers empinats i a la plaça porticada, i les festes del Centenari. I una tercera part: la fillada, les tres ordres, en ses tres famílies, escampades per tot el món; desfílada d'edificis i claustres de menors caputxins, observants i conventuals, amb les respectives institucions femenines, de tot arreu del món; i grups de les respectives ordres terceres, seculars i regulars... ("Qui per fra qui per germà — tot el món és franciscà.") Encara una quarta sèrie d'escenes filmades, explicaria la fecunditat meravellosa de l'obra de Sant Francesc en terres de missions.

No us sembla, lectors, que un film així, vertader i simple, sense ni una escena composta, seria molt més a honor del Pobre d'Assís i seria un sermó més eloqüent i eficaç que les pseudoreconstruccions pseudohistòriques, i ens parlaria de Sant Francesc amb molta més veritat i reverència? No us sembla que seria, a més de reverent, de major goig estètic? No hi trobaríeu, molt millor que al rostre enfarinat de l'actor de cinema que posa una santedat que difícilment pot sentir, la fisonomia, l'esperit sencer del Seràfic Fundador, resplendint en la seva pàtria, en els seus records, en les seves obres? No us sembla que seria per una pel·lícula d'una mena així, humil servidora, que el Sant, de Dalt estant, podria beneir a *Germà Cinematògraf*?

Ah! Jo us ho prometo. Aquesta pel·lícula no sortiria a cap *Pathé Cinema*!

R. RUCABADO

(1) *La pel·lícula pseudofranciscana*, CATALUNYA SOCIAL, 17 maig 1924.

(2) Tinc referències d'una pel·lícula franciscana atribuïda a Jörgensen; però no sé (tan imprecises són les dades d'aquestes obres en les quals el nom de l'autor a penes compta) si es tracta de la mateixa del Comte Altamoro, en la qual el cèlebre historiador danès hagués intervingut. Sigui com sigui cap glòria veritable no pervindria a Jörgensen, ni a ningú, d'haver preparat una *machine* franciscana amb "20.000 metres de roba, 2.500 quilòmetres de filferro, 150 camions, 7.000 vestits, 60 sastres, 25 barbers", etc.

(3) Un espectacle actualíssim, que cadascú pot contemplar aquests dies a Barcelona, podria ésser il·lustració, ben vergonyosa per nosaltres, d'aquest capítol de la història franciscana. Les brigades d'obriers enderrocant els edificis del Govern Militar i Parc d'Enginyers, al Passeig de Colom, remouent la terra en la qual deuen trobar-s'hi runes i fonaments del convent franciscà i de l'hospital antiqüíssim de Sant Nicolau, on sojornà el Patriarca Seràfic en posar el peu a terres hispàniques, aquell *Dormitori de Sant Francesc*, que ni en el nom del carrer ha deixat rastre! Oprobi i blasme per una ciutat que Sant Francesc beneí expressament com Eximenis testifica, i que, enderrocant un monument de tanta glòria, s'ha bastit a si mateixa un monument d'ingratitude.

El mutualisme a Catalunya

En un dels pavellons de la Secció de Beneficència de l'Exposició Internacional de Barcelona, hi ha una instal·lació humil, senzilla però plena de promences i rica en possibilitats socials; és la de la Federació de Societats de Socorsos Mutus de Catalunya.

Aquesta Federació és continuadora de la Societat d'aquest caràcter de la província de Barcelona, fundada en 1919, la qual ho era a la vegada de l'antiga Unió i Defensa dels Monts de Pietat de Barcelona que deriva ja de l'any 1896.

A darreries de l'any 1928 integren la Federació 857 mutualitats amb un número de quasi 300.000 associats i amb un capital de més de 22.000.000 de pessetes, havent-ne pagat per subsidis de malaltia la xifra de quatre milions i mig.

Si anàvem seguint la progressió ascendent d'aquesta Federació veuríem que és molt llarg el camí que li resta a seguir que no pas el seguit encara. Però ens adonariem a la vegada que, donat el seu creixement ben manifest any per any, sense una mínima reculada, suposa un món de possibilitats pel dia de demà.

Es prou conegut a Catalunya l'història del mutualisme. No hi ha poble ni vila on no hi comptin mutualistes i quasi bé en tots els indrets les societats d'aquesta mena hi són vivents, no amb vida pròspera i florent de vegades, però sempre amb una constància i amb una persistència exemplars. De vegades és la mutualitat de caient religiós (Germanat) que neix i s'enrobusteix junt a una associació o confraria; altres cops és la mutualitat sola la que creix, exceptuant en els grans nuclis de població en els quals la idea mutual és viva per ella mateixa.

Totes aquestes mutualitats es troben ben administrades; tenen un contingut ideològic modest que les fa desenrotllar suaument i a poc a poc; però totes fomenten el mutualisme, totes en prediquen pràcticament els seus avantatges, i totes constitueixen fonaments per a portar a cap una tasca grandiosa i ampla el dia de demà.

Aquesta tasca ha començat a desenrotllar-la aquesta Federació de Mutualitats; i així, a l'entorn d'ella han crescut ja un conjunt d'institucions complementàries de les mutualitats individuals, que formen una bella florida; institucions de Refugi mutual, per als casos de dissolució de les mutualitats o trasllat dels mutualistes d'un poble a l'altre; institucions complementàries per als casos de malalties llargues i invalidesa, als quals no poden atendre les mutualitats individuals; institucions per al foment i l'educació dels petits mutualistes; serveis de vigilància mèdico-infantil; etc. Totes aquestes seccions de la Federació porten una vida esplèndida, es desenrotllen progressivament.

I, per damunt de tot això, totes les mutualitats constitueixen un mitjà magnífic per a instaurar, el dia de demà l'assegurança obligatòria de malaltia, que en terme no massa llunyà haurà de venir a implantar-se a base de l'Estat.

Un conveni de Ginebra acordà, l'establiment de dita assegurança, i aquest Conveni ha estat, ja fa tres o quatre anys, ratificat per l'Estat espanyol. Quan el cas arribi, qui pot dubtar que a Catalunya es trobarà el terreny admirablement preparat per aquesta institució secular del mutualisme tan pròspera a casa nostra?

La família, la professió, l'associació religiosa aquí han anat constantment completades per la mutualitat. I caldrà que quan vingui l'assegurança obligatòria es procedeixi amb cura exquisida per aprofitar els materials que aquest ambient mutualista proporcionï ensems que per a no destruir i malmetre una obra

tan plena d'ànima social. És necessari que l'assegurança vingui; però és més necessari encara que per a ella s'utilitzi l'obra feta i no es mixtifiqui el sagrat dipòsit d'espiritualitat que en aquest punt la nostra terra serveix com un tresor.

JOSEP M. GICH

Fantasies josefines

VII i darrera

IN OSculo DOMINI

Eunomos tardà encara vint-i-cinc anys a transplantar-se al Carmel. El filòsof Sexti l'havia atret a Roma i l'havia impellit a viatjar per les províncies de l'imperi. Què hi havia de fer a Palestina! Però, desaparegut el mestre, li rebrotà el desig que li havia encomanat Filò d'estudiar el monoteisme judaïc i de tractar els essenis carmelitans que semblaven els més purs practicants d'aquella teologia. I ara el tenim vivint una vida d'estudi intens i ensems plàcida en una florida i verdejant caseta a la vessant del Carmel que mira al mar, no lluny de la gruta d'Elies, damunt la qual s'alçava la construcció aspra que aixoplugava tres dotzenes d'essenis sota la direcció del vell Ophras. Allí li va reviure a la memòria la imatge de Josep, d'aquell fuster conegut a Heliòpolis. Què s'hauria fet? No va dir ell que s'establiria a Betlem? Però ni a Betlem, ni a Jerusalem ni en lloc de la Judea no havia trobat d'ell cap rastre. Precisament ara que el tenien intrigat els pronòstics dels llibres sagrats dels hebreus sobre el seu Messias i del qual Josep li havia parlat d'una manera tota estranya.

El món és tan gran i Josep era una tan humil persona (pensava Eunomos) que serà impossible retrobar-lo. I ho pensava amb recança, fent memòria d'aquelles paraules que tant l'havien impressionat: "A vós us costarà molt de creure si jo dic que ja dorm amb els nostres pares algú que ha vist i ha tocat el Messias."

I tampoc del Messias ningú no en parla com de cosa present. Ophras prou li ha dit que els temps messiànics són arribats; però d'aquesta persona no en sap res ningú. Unes remors vagues que corregueren pels vols de Betlem vint-i-cinc anys enrera s'ofegaren en la sang dels infants sacrificats per Herodes, fet aquest del sacrifici que Eunomos pogué establir com ben comprovat. A no ésser que aquell Joan del desert del Jordà...

Ja feia cinc anys que Eunomos habitava el Carmel quan va sentir desitjos de visitar el mar Tiberiades i, voltada la baixa Galilea, veure de prop les planes d'Esdrèlon travessades pel Cisó que havia arrossegat un dia aigües avall els guerrers cananeus de Sissara desfets per les tribus de Zabulon i Neftali arborades per la profetessa Dèbora i un altre dia els sacerdots de Baal protegits d'Achab. I passaria per la vila de Jezrael on Jehú va exterminar per ordre del Senyor la família d'Achab inclosa Jezabel, l'escadels pecats d'aquell rei pervers, la carn de la qual van menjar els gossos darrera mateix de les muralles, i trepitjaria les estribacions del Tabor on Gedeó vencé els madianites i Saül els filisteus, i les muntanyes de Gelboé on van trobar sa desfeta i mort Saül

i el seu primogènit Jonatàs. Oh, l'elegia de David! Quin so no tindria remembrada en el mateix escenari on fou inspirada:

Els prínceps d'Israel han estat morts damunt les teves muntanyes. Com és que han caigut els forts? No porteu pas la nova a Geth ni l'anuncieu pels carrers d'Ascaló per mor de què les filles dels filisteus no en facin festa major, per mor de què les filles dels incircumcidats no ballin d'alegria... Filles d'Israel ploreu per Saül! El meu plany és per tu, germà meu Jonatàs... Com la mare estima el seu únic fill, així l'estimo jo (1).

Sí, pensava Eunomos, hi ha una poesia poc coneguda pels grecs i pels romans que no està en la vestidura exterior, sinó en l'entranya de l'argument.

Eunomos no havia sentit en tota sa vida les emocions d'aquesta excursió per les terres de la baixa Galilea. No de caminar, però sí de glatir, es trobava fatigat, quan a la tarda del dia tercer passada la collada per damunt de Yaffa, dominadora de tota la Galilea baixa, baixava fins les comes de Natxaret. El cor li saltava mentre la fantasia li pintava imatges fantàstiques en les quals convivia harmonitzades de la més estranya manera Elias i Saül, David i Achab, Jonatàs i Jezabel, i cent altres personatges les gestes dels quals tingueren aquestes terres per escenari... Calia descansar més l'ànima que el cos, i no seria cap mala manera si, tot refrescant la gola assedegada, trobava motius de conversa casolana a la posada.

La posada està deserta i les veïnes criden, i es tramenten llurs veus carrer avall demanant Mara, l'hostalera. Tarda una bella estona a arribar esbufegant de la pujada.

— Déu vos guard i perdoneu l'espera. Asseieu-vos al pedrís mentre us porto el cossi d'aigua per als vostres peus i el bàlsam per a ungir-vos els cabells.

— Jo també prego que Déu vos guard. No cal que em porteu bàlsam. No el gasten els qui habiten en el Carmel.

Tanmateix havíeu deixat molt deserta la casa. Deu ésser un poble de bona gent.

— Ja us diré el perquè. És que el fuster d'ací baix fa dies que malalteja i avui deien que estava pitjor i els he portat el meu elíxir que revifa els morts.

— Digueu-me com el feu, si us plau.

— El vaig aprendre d'una vella egípcia que vivia a Tir. Es comença per collir uns rams de color esqualid que s'han deixat mig pansir a la vinya. D'ells es farà un vi dolç ben fort de color daurada en el qual es faran estovar bons grapats de flors de didalera negra, hellèbor, ginesta i nard, juntament amb arrels de fu. Ja us dic jo que si el malalt té constància... perquè vell, vell, no ho és pas: Seixanta anys no són anys. Pobre Josep! Jo em recordo de trenta anys endarrera que ell era un brau minyó i ja us dic jo que cap princesa no li hauria fet el desentès. Si

ha volgut ésser pobre és perquè ha volgut. S'ha fet molts tips de treballar i no sempre amb profit, perquè d'un home bo tothom n'abusa i el que és ell i la seva muller i el seu fill no tenen mai un no a la boca, i això fa que han de treballar per a ells i per als altres, heus-ho aquí. Ja fa temps que a Josep se'l veu pansit i com més malalt més bo i més afectuós... Ja us dic que si ell no ens hagués ajudat a mi i al meu fill, quan es va morir el meu marit, qui sap on fórem ara.

— I el fuster es diu Josep?

— A ell li diem Josep i a la seva muller Maria i al seu fill, que ja és un home, Jesús.

— Porteu-m'hi, Mara, que, si no m'enganyo, jo els he conegut.

I els dos les emprengueren camí avall i, en havent caminat cinquanta passes, trobaren un carrer travessar tapat al cap d'allà per una paret i una porta oberta de bat a bat.

— Guaitau, és aquell portal: ara mateix hi trobareu el fill que fa anar les eines.

Eunomos va entrar amb aquella franquesa amb què un home ric es fica a la casa d'un menestral. Sí; aquell que seia en aquella cadira de braços i respall i seient de fusta era Josep. No semblava el mateix Josep d'Heliòpolis; però ho era sens dubte.

— Josep! Anys ha que us busco.

— Eunomos, senyor meu! Vós en terres galilees?

I això dient un i altre s'abraçaren.

— I aquest minyó serà el fill vostre que era amb vosaltres a Heliòpolis petit infant llavors?

— El mateix.

— Vaja un minyó.

Josep es dirigí a Jesús per a dir-li:

— Eunomos fou un bon protector per a nosaltres en terres d'Egipte i li devem gratitud.

Jesús remercià a Eunomos i s'ofereí a son servei. Eunomos reprengué la conversa:

— Fa quatre anys que us estic cercant. A Betlem... A Jerusalem... per la Pasqua; ara, però, el trobareu ha estat cosa impensada i també per a mi ben joiosa. M'han dit que malaltegeu? Coratge i fora que no sou encara en temps d'acovardir-vos.

— Ja ho veieu, Eunomos. Quan ara fa un mes vaig deixar les eines, encara tenia dalit d'estar a l'aiguait, pendre nota dels encàrrecs, endreçar l'obrador... ara, però, ni això. Tota la feina carrega damunt el meu fill. Ja no serveixo de res i sort tinc d'ell. Ell m'ha fet aquesta cadira on estic assegut, ell i la seva mare em donen les medicines de dia i de nit i ell sap i la seva mare que estic content de pensar que moriré en llurs braços, quan i com Déu vulgui, Eunomos, que és molt bella cosa estar en braços de Déu.

— No, Josep, no. Heu de viure encara. Jo tinc clavats al pensament una paraula vostra dita a Heliòpolis. "Ja dorm amb els nostres pares algú que ha vist i ha tocat el Messias." Ophras, el gran mestre dels essenis del Carmel, em diu que el temps vell s'ha acabat i que el temps nou és arribat i m'ho fa veure en els vostres profetes. Jo no só jueu, sinó nascut en la gran Atenes, però les vostres Escriptures m'interessen i la vostra història sembla cosa de Déu i el vostre Messias un hom el sent venir com rei de les ànimes... si no fos aquest reialme terrenal que els jueus li atorguen i aquest esperit de dominació que li volen dar a favor de la vostra pàtria. Sòcrates no s'avé amb aquestes idees. Més aviat me'l representaria com un Joan, el del desert del Jordà.

No l'haveu vist? Es un bell espectacle, veure un home que gairebé ni menja ni beu i que només va mal tapat amb pells d'ovella, predicant la penitència i trobant ressò en les multituds que el segueixen i l'aclamen, com a profeta.

Aquí Jesús deixà la feina i es dirigí així a Eunomos:

— Heu vist Joan? I què, l'heu vist com una canya vinclada pel vent? Heu vist un home de costums nobles com els que són a les cases dels reis? (2).

— Certament que no. Ja he dit que tenia aires de profeta.

I respongué Jesús:

— Ja us dic jo, Eunomos, que és més que profeta. Aquest és aquell de qui es va escriure: "Heus aquí que jo envio el meu missatger que esbrassarà els teus camins" (3).

— Vós, Jesús, el teniu, doncs, pel Messias?

— Es el missatger que anuncia al Messias. Són aquests uns misteris que Déu amaga als savis i als filòsofs i revela als humils, perquè així li plau.

— Jo bé voldria ésser d'aquests. De bona gana daria tota la filosofia per escoltar la revelació de Déu.

Jesús es mira Eunomos ben afectuosament.

Josep llavors intervingué:

— Eunomos, protector meu, estic a les acaballes de la vida. Vos prego que serveu bona amistat amb el meu fill. No us en penedireu.

Els ulls de Josep semblaven sofrir una rara atracció vers Jesús i el seguien en tots sos moviments, i quan Jesús sortia, els ulls de Josep es quedaven clavats al portal per a retrobar-lo tot seguit que tornés a entrar. Si es feia sentir la veu de Jesús, la seva cara indicava una atenció particular. Si Jesús li prenia les mans per a acariciar-les els ulls li prenién una expressió de benaurança. Maria es desviava per cuidar-lo i agenollada al seu costat li dava l'aliment i les medicines i per parlar-li de coses que li fossin plaents, li parlava sempre de coses de Jesús; però per això Josep declinava d'hora en hora.

Al terç dia de visitar-lo Eunomos demanà i obtingué llicència per a escoltar les palpitations del cor del malalt i per senyes indicà a Jesús que la vida li fugia per moments. Josep encara tingué forces per exclamar:

— Jo sé que el meu Redemptor viu. En les seves mans poso la meva ànima.

I mentre Maria agenollada al costat li prenia la mà dreta i Jesús li besava el front, Josep s'adormí en la pau del Senyor.

* * *

Eunomos havia quedat impressionat. En la seva casa del Carmel comentava mentalment les darreres paraules de Josep i les que havia sentit dir a Jesús de Joan i repassava la figura atraient i austera dels dos joves que devien tenir la mateixa edat. Però, per què comparar Joan amb Jesús, un profeta amb un fuster? Quin lligam misteriós trobava en els dos que no podia separar-los en la seva fantasia? Bah! Això eren cabòries que calia combatre. Ell aniria a Joan i, si ell fos el missatger que preparés els camins del Messias, no perdria el temps i el cercaria allà on fos. Ja sabia que era un altre... I si fos Jesús!

JAUME RAVENTÓS

(1) 2 Reg. 1, 20-26.

(2) Matth. 11, 7 i 8.

(3) Malach. 3, 1; Matth. 11, 10.

Les dues ideologies

Conversant amb un dels intel·lectuals castellans que ens han visitat recentment, ens digué: Cal reconèixer que en tots els aspectes, fins en el religiós, existeixen a Espanya dues ideologies. Així és en efecte. Un catòlic català i un catòlic madrileny, posem per cas, defensaran idèntics principis, però en matèria opinable es trobaran completament distanciat. Entre la ideologia d'"El Debate" i la nostra — i en dir la nostra ens referim a la gran majoria de catòlics catalans — existeix un abisme. Si estudiéssim desapassionadament les dues posicions, seria fàcil poder demostrar que la nostra és la que està més en harmonia amb el criteri de l'Església. La posició d'"El Debate" és una mica desconcertant. Amb motiu dels actes que s'han celebrat a Barcelona de confraternitat intel·lectual, l'esmentat diari ha posat de manifest la seva incomprensió sobre els problemes vius i palpitants plantejats a Catalunya. S'han plangut del gran nombre d'intel·lectuals d'esquerra que han vingut a la nostra ciutat, però el seu director no ens ha dit encara per què no va acceptar la invitació dels catalans. Es plany de l'hegemonia dels homes d'esquerra, i en canvi ell, en compte d'actuar i d'influir, resta voluntàriament al marge. És incompreensible aquesta actitud.

La nostra joventut s'adona que els diaris i els homes d'esquerra es mostren més comprensius que els del sector de dreta. La incomprensió i l'hostilitat d'aquest sector, pot tenir conseqüències funestes, provocant una reacció a favor dels esquerrans. ¿No s'adonen els homes de dreta d'aquest perill?

L'intel·lectual més aplaudit fou el Dr. Marañón. La joventut l'aplaudia amb gran entusiasme. El senyor Ossorio i Gallardo, que avui no té significació d'home de dreta, va rebre també moltes demostracions d'afecte i simpatia. ¿Per què els aplaudia el poble, especialment la joventut? Perquè s'han mostrat comprensius amb els nostres problemes.

El diari de les beceroles ha escrit uns comentaris apassionadíssims sobre els actes celebrats a Barcelona. Els sap greu que els intel·lectuals castellans facin acatament a la nostra llengua i a la nostra cultura. Ells voldrien que no tinguéssim cap amic. Perquè el senyor Ossorio i Gallardo ha dit coses molt justes referint-se als fets esdevinguts en aquests darrers temps, l'ha atacat duríssimament. Ha recordat que ell era governador de Barcelona en aquells dies tràgics que foren profanats els nostres temples. Tothom sap, que el senyor Ossorio no és responsable d'aquells fets. En la reunió d'autoritats que es va celebrar en iniciar-se el moviment revolucionari, digué que amb la força que disposava podia evitar que l'ordre fos pertorbat. Malgrat aquesta afirmació, fou declarat l'estat de guerra i el senyor Ossorio va haver de declinar el comandament. El senyor La Cierva sap també que el senyor Maura no va tenir cap responsabilitat en aquells fets, i no obstant, ha permès que determinats elements d'esquerra l'ataquessin injustament.

El senyor La Cierva, un dels polítics més fu-

nestos de la política espanyola, per evitar que el moviment prengués una determinada orientació, va permetre que la plebs s'entretingués destruint i profanant els temples, i quan va veure que el moviment prenia proporcions desmesurades, va publicar una nota oficiosa atribuint els fets als elements separatistes. Naturalment que, un cop restablert l'ordre, es va posar en clar tot el que havia passat, però, de moment, les declaracions del senyor La Cierva varen donar la sensació a la resta d'Espanya, que es tractava d'un moviment separatista. "A B C" sap molt bé aquestes coses, però ha intentat acusar el senyor Ossorio, perquè els incautes el suposessin responsable d'aquells fets abominables.

No volen comprendre que Catalunya ha estat sempre terra de llibertat i de tolerància. Ací no ens devorem els homes de dreta i els d'esquerra. Cada grup actua i treballa dins de la seva cleda.

Aquests dies d'exaltació republicana, a la Universitat de Madrid, un estudiant va donar un crit de: ¡viva la república! i un company seu respongué: ¡viva Crist Rei! A la nostra Universitat cap estudiant catòlic no és capaç d'ofegar amb un crit semblant l'expressió d'un sentiment polític. Cap diari catòlic català no ha dit mai que la monarquia és consubstancial al catolicisme. Els catòlics catalans saben molt bé que Lleó XIII ha dit en l'encíclica "Immortale Dei" que no existeix cap forma de govern que estigui en contradicció amb la doctrina catòlica. Els catòlics estrangers també les saben aquestes coses. En el Codi social de Malines, que fou redactat sota la inspiració del Cardenal Mercier, es fa constar que Déu no determina la manera de designar els governants, ni les formes de la Constitució. Aquestes contingències depenen de fets humans. No estant providencialment lligada la legitimitat del poder a cap forma de govern, no hi pot haver monarquia, ni aristocràcia, ni democràcia de dret diví. L'Església catòlica, en les seves relacions oficials amb els Estats, fa abstracció de les formes que els diferencien, per tal de tractar més lliurement amb ells sobre els interessos religiosos dels pobles. En l'ordre especulatiu, els catòlics tenen, doncs, com tot ciutadà, completa llibertat per a preferir una forma de govern a altra, precisament perquè cap d'aquestes formes especials no s'oposa als principis fonamentals de la doctrina catòlica. Segurament "El Debate" ens dirà que ja coneix aquesta doctrina. La coneix, però no la practica. Mantes vegades ha tingut la pretensió de fer creure que abandonaven la cleda catòlica els que no coincidien amb el seu ideari polític. L'Església, no necessita puntals de cap mena, perquè és d'origen diví. Els catòlics hem de respectar els poders legalment constituïts, però no tenim cap necessitat de convertir-nos en llur guàrdia pretoriana.

La nostra ideologia està en oberta contraposició amb la d'"El Debate", i el temps dirà quina de les dues va servir millor els interessos de l'Església.

J. CIVERA I SORMANI

Records d'un viatge a Tunis

V

ELS BASARS

Som dintre la ciutat vella; no costa pas gaire de trobar-la, ni de ficar-se per aquells carrerons estrets, completament saturats de botigues de tota mena d'articles. El que resulta difícil és sortir-ne.

Els basars de Turquia i Palestina aquí prenen el nom de *souks*, però la seva diferència és molt petita, puix tenen les mateixes voltes, obertes en el centre per deixar passar un roent raig de sol. L'espectacle és tan escenogràfic, amb la varietat de catifes esteses per les parets, plats de coure, xilabes, caftans, guarniments, etc., que aquesta cascada central, semblant talment substituir el focus del teatre, quan, en les òperes o operetes, illumina una parella d'enamorats en l'imprescindible duo d'amor.

Els *souks* occidentals trobo que tenen un avantatge sobre els seus germans d'orient, i és que (en mig d'aquells carrerons cobricelats per fustes, teles o simpàtiques cúpules, les quals molts autors francesos anomenen *medias naranjas*) hi ha agradables placetes, amb pòrtics aguantats per columnes pintades de vermell i verd (els colors de la Tunísia), que aixoplugen els aficionats a fumar el cantador narguilé o a pendre el cafè turc; mesquites sense cap pretensió arquitectònica, amb unes llargues balconades que ens recorden molt Andalusia i, sobretot, una varietat d'aspectes i una profusió de portals, que, combinant-se graciosament amb els minarets de forma rectangular, ens transporten a aquells reconcs tan interessants i clàssics de la imperial Toledo.

Deven ésser les nou quan hem sortit de l'Hotel Carlton el meu company i jo. *Pedibus andanti*, ja que no són més que cinc minuts, ens hem dirigit cap a la porta de Mar, que tanca una placeta indígena on s'aixeca un modest monument al Cardenal Lavigèrie.

Hi havia dos carrerons per triar, però recordant-me del que ja havíem passat ahir, he seguit la *Rue de l'Eglise*. Al meu amic se n'hi anaven els ulls darrera els mil i un articles que exornaven les botigues, no gaire pas més grans que una caseta de banys, però jo tenia intenció d'anar a la plaça Sekadgin, per a tornar a fotografiar la tomba de fra Turmeda; així és que he refrenat els seus ímpetus i, *piano piano*, hem arribat fins davant d'una mesquita, tan típica, que li hem dedicat uns minuts per impressionar uns quants metres de pel·lícula.

En Carbó, amb tot això, m'estava cridant, puix havia descobert un marxant d'armes antigues, que, vulgues no vulgues, ens ha fet veure la seva mercaderia, d'espigardes i trabucs de pedra foguera, punyals perses, i gumies moresques. Val a dir-ho, els preus eren força enraonats, però les dificultats per anar al vapor amb aquella impedimenta no ho eren gaire, i hem sortit prometent-li que hi tornariem en baixar. Procurant no desorientar-nos hem passat pel *souk* dels sastres un dels que evoquen més els seus homònims de "Les mil i una nits". No hi ha pas catifes, ni coses boniques a les parets. En conjunt, són unes vint o trenta botigues amb la porta a un metre de terra, totes iguals, d'una uniformitat de caserna i amb les parets completament despallades, sense un maniquí de fusta ni cap model de "La Confianza" enganxat amb xinxetes.

I els sastres de Tunis, asseguts a la musulmana, amb unes galtes demacrades i barbes grises, sense preocupar-se de si el seu fes egipcià està o no ben col·locat, van cosint; i tot el que concedeixen al turista és una mirada d'indiferència.

VI

CARTAGO

A desgrat del nostre fervent desitg, per visitar Kairouan la misteriosa i els fantàstics oasis de Gafsa i Tousseur, no ens toca altre remei que pendre comiat de la capital de la Tunísia i anar a la recerca del nostre hotel flotant, tot donant una lleugera ullada a les ruïnes de Cartago, la qual cosa no representa cap extorsió puix, fent el viatge amb cotxe, es pot dir que ens ve de pas.

Són les cinc de la tarda quan deixem el Carlton Hotel i ens trobem amb la desagradable sorpresa d'un vena fort i gelat que ens obliga a posar la capota del taxi; de totes maneres el paisatge que veiem a través dels vidres té molt poc d'interessant. Quan no es troben terrenys de maresma, unes modestes explotacions agrícoles fan titànics esforços per a treure una mica de suc d'aquesta terra salobre; d'arbre no se'n veu ni un, com no siguin els canelobres de les atzavares i unes gegantines figueres de moro; després de recórrer uns catorze o quinze quilòmetres l'auto s'atura d'avant d'un turonet, coronat per un monumental edifici de color blanquinós, amb dos campanars punxaguts. Preguntem la raó d'aquella aturada i el xofer ens respon que hem arribat a Cartago.

— Com Cartago, si només veiem una església?

— És l'única cosa important, puix al darrera hi han quatre pedres i tocant al mar unes quantes cases d'estiueig i mitja dotzena de cafès més o menys modestos. Si volen visitar el museu haurem de demanar permís als frares del convent anexe perquè no és hora hàbil. També els mostraran l'església.

— Quina ordre religiosa hi ha?

— La dels "pares blancs" que va fundar el cardenal Lavigèrie. Han fet molt de bé a la Tunísia i a l'Algèria.

Consulto el rellotge i veig que no podem pas torbar-nos; obro la "guia blava" i m'assabento que aquella església és la catedral de Sant Lluís, bastida fa pocs anys en el mateix lloc on va morir el rei de França quan assetjava Tunis en el segle XIII. Renunciem a aquesta visita i amb el cotxe donem la volta al turonet, la qual cosa ens facilita amb més comoditat l'accés a les celebres ruïnes. Hem de confessar-ho; sofrim una pregona decepció, puix tot es redueix a la mínima expressió de les restes d'una amfiteatre i a unes quantes pedres i columnes, que els benemèrits pares blancs han arreglerat a redós del seu estatge. A la frase secular de "delenda est Cartago" les centúries no li han fet pas perdre una palpitant actualitat. De la ciutat de Dido, de la de Sant Agustí, de les fortificacions medievals, en queda tan poca cosa que es pot dir que no en queda res.

Un moret tot simpàtic ens ofereix unes monedes cartagineses i un gresol de la dominació romana que sembla autèntic; diu que es guanya la vida gratant per mig de l'herba; més que mercadejar hom diria que demana almoïna.

V. COMA I SOLEY

Comentaris

Un cas de feminisme

Un telegrama de París dona compte... però, val més copiar-lo:

"El tribunal, estimant justificat el fet que la Federació Femenina Esportiva expulsés del seu si a Violette Moris, que sempre anava vestida d'home, ha refusat la demanda de Violette de cent mil francs per danys i perjudicis i la petició de readmissió al club femení.

El tribunal ha estimat que Violette Moris havia amb tots aquests actes violat els Estatuts de la Federació Femenina Esportiva."

Aquest cas de feminisme no és pas isolat, si bé és curiós perquè sí.

Abunden, per desgràcia, les dones que, tot dient-se feministes i creient, tal volta, que propaguen el feminisme, són caricatures d'homes, i no pas d'homes com cal.

Aquesta grotesca paradoxa del feminisme masculinitzant tindria d'acabar-se.

Les dones que imiten la vida i els modals masculins, que no es diguin feministes; que es diguin... qualsevol cosa.

Emplaçament d'estàtues

S'ha dit que les èpoques de decadència eren propícies a l'estatuària.

Quan un home no sap fer homes, constitueix estàtues.

El menys que pot exigir-se en aquest cas, és que sigui ben discernit aquest honor, ben feta l'estàtua i, encertat el lloc d'emplaçament.

Una estàtua erigida a un gran demòcrata, desdiiu col·locada en un gran centre aristocràtic. Cada cosa al seu lloc.

Altra observació encara. Les estàtues no han d'erigir-se sinó a personatges que, demés de merèixer aquest suprem honor, siguin indiscutibles i indiscutides.

Alçar estàtues com a signe de contradicció, més que honorar el mort, posa en discòrdia els vius.

Tot monument d'homenatge ha d'ésser un monument a la justícia i a la pau; a la concòrdia i a la civilitat.

La redempció de Xicagó

Dies passats parlàvem de l'estat de barbàrie en què vivia aquesta immensa urbs ianqui, abandonada a uns estols de lladres i assassins que n'eren veritables amos i la feien inhabitable.

Ha bastat que les autoritats volguessin perquè la pau alboregi en mig de les tenebres espantoses que envoltaven la gran ciutat.

Però els mitjans emprats per aconseguir-ho han tingut d'ésser gairebé tan bàrbars com la barbàrie dels assassins.

No es respecta la vida de ningú.

S'emprona a tota persona sospitosa de mal viure. Es premia els policies més expeditius...

I pensar que tant les malifetes dels uns com la terribilitat de la repressió s'hagueren evitat governant cristianament sempre la desgraciada i opulenta urbs.

Els esports d'hivern

Es contenen coses molt curioses dels esports de neu a La Molina. Els dies de festa s'omple de gent alegre el formós refugi i els boscos (i ex-boscos!) que l'envolten formiguegen d'esportistes i curiosos barcelonins. Talment un tros de Rambla.

Diuen que són molt higiènics els esports de neu, i així és de creure segons desafien refredats i pulmonies els esquiadors més aferrissats. D'altres que també ho són no pot dir-se el mateix.

En quant a l'ètica diuen que no hi ha res a dir. Però en quant a l'estètica...

Que les dones esportistes vagin allí vestides d'home, es comprèn, encara que valdria més que no en tinguessin necessitat.

Però que aquestes dones surtin de Barcelona abillades de tal manera... vade retro!

Atemptat a la cultura

La Dictadura fou el veritable "Cavall d'Atila" per a les nostres coses. Va desfer escoles, va destruir la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, va procurar asfixiar l'Institut d'Estudis Catalans no subvencionant-lo per a material i suprimint tot el personal necessari, etc.

Però mai no hauríem arribat a creure que es destruïssin llibres que només referents a coses de cultura hi havia a l'Ajuntament editats per aquella Comissió de Cultura.

I així ha estat, però.

El senyor Ponsà, president d'aquella Comissió, va manar destruir totes les seves publicacions, curosament editades, i es diu que un modest funcionari va passar tres mesos treballant en aquesta avergonyidora feina ordenada pel més trist dels tinents d'alcalde del Directori, que ha patit la ciutat.

L'anticatalanitat del senyor Ponsà ens crèiem que arribava a molt; però no ens crèiem que arribés a tant. És clar que al senyor Ponsà d'això de la cultura tant se l'n dona! Per apreciar una cosa cal conèixer-la. I la cultura del pobre senyor Ponsà...!

Però cal recordar l'efemèride, puix no es dona cada dia en països cultes. Recordar-la i amagar-la als ulls estrangers, puix avergonyeix igualment a tots els qui hem tolerat que un home així arribés a alcalde accidental de Barcelona.

La placeta del carrer del Bisbe

Si aquella casa que va ésser enderrocada en el carrer del Bisbe pogués tornar a bastir-se votariem de seguida afirmativament.

Quin mal d'ulls fa aquell esvoranc en un carrer de tant caràcter com aquell!

Però si no pot ésser, i la façana de la Catedral en aquell costat ens ha de mostrar eternament les seves deficiències, què hi anem a fer! Almenys que allò s'acabi d'un cop. Que hi comparegui l'estàtua d'En Llimona, pagada pel senyor Milà i Camps, ja que la Diputació sembla que no hi té cap compromís de pagar-la.

Indubtablement el senyor Milà s'hi sentirà un cop més generós, amb aquella generositat amb què sabia adquirir vaixella per a la Diputació, i cuines de tres mil duros, i triplicar el seu sou o despeses de representació, etc.

Del món del treball

Dependents parats

No minva, no, el nombre de dependents de comerç sense feina. Alguns, davant la perspectiva de la fam s'aferren a qualsevol ofici, per divers del seu que sigui. El cas és mantenir-se.

La causa principal d'aquest sensible desplaçament és la creixent invasió dels despatxos per les noies que es dediquen al comerç, cada dia major en nombre i aptituds, sense que això vulgui dir que superin les dels joves dependents.

El remei d'aquesta crisi està a la boca de tothom, i prompte està dit; però donats els corrents moderns i l'estat econòmic actual, és un remei molt hipotètic. Però caldrà buscar-ne algun altre perquè a aquest pas, dintre pocs anys fins tindrem de canviar d'indumentària...

L'hora d'estiu

Els elements mercantils que es creuen perjudicats amb la implantació de "l'hora d'estiu", han guanyat per mà als partidaris d'ells demanant i obtenint del Govern la seva prohibició. Els amics d'aquesta hora pregunten ara fervorosament al Govern que la implantin i no els escolti.

Guanyí qui vulgui, és del cas advertir a tots que "l'hora d'estiu"—que els treballadors en locals tancats tant apeteixin, — podria fàcilment obtenir-se començant el treball una hora abans també. Moltes cases de comerç ja ho fan a l'estiu això.

Posats a cercar mitjans per aprofitar la llum del dia qui no veu que alçant-se la gent a trenc d'alba i anant-se'n a descansar a primera hora de la nit, com encara fa generalment la pagesia, es fruità de tota la llum solar, beneficiant-ne l'ètica, l'estètica i la salut, simultàniament.

Les Ordres religioses ja fa segles que ho fan.

El patronatge de Sant Josep

La Intenció general de l'Apostolat de l'Oració, del passat mes de març, anava encaminada a fomentar en els obrers la veneració i la imitació de les virtuts de l'Obrer de Natzaret.

Com que aquest tema sembla esgotat (i no és pas esgotable!) llisca de les mans, i hem arribat al mes d'abril sense fer-ne menció. I tan nostra com és.

Avui solament cal fer-ne memòria i cridar l'atenció dels obrers sobre aquesta Intenció de l'A. O. perquè vegin la sollicitud que mereixen a l'Apostolat i, especialment, al Pare Sant, qui és el suprem ordenador i dispensador de tan utilíssima Obra.

Una idea se'ns acut en recordar a Sant Josep obrer i pare del primer dels obrers, el seu fill Jesús. I és que aquells que no capien per què Jesucrist nasqué de Pares obrers i fou obrer com ells, ara ho podran capir veient com la gran qüestió social i fins el vital problema de l'esdevenidor humà rau en principalment en el món obrer, i de teulades avall, dintre del món obrer tindrà de resoldre's.

Al voltant de l'obrer — uns per pervertir-lo i explotarlo, i els altres per salvar-lo, — s'agiten, avui dia, i operen, totes les forces religioses, morals i econòmiques de les actuals generacions.

Vigi's si n'és d'oportuna i transcendent la condició obrera de Jesucrist.

Espectacle penós

La gent que a Barcelona matineja, haurà vist mantres vegades la corrua d'obers envellits (molts d'ells vells de debò), carregats amb feixucs paquets de diaris, que van repartint-los, ací i allà, amb lleugeresa que desdiu del seu aspecte físic i dels molts anys que, demés dels paquets, porten ells al damunt.

Es un espectacle penós.

No volem esbrinar el que guanyen per una feina tan esgotadora a la seva edat i en plena davallada de totes les forces físiques llurs.

Com esbufeguen, pobrets, Eixampla amunt, entre sis i nou del matí!

Ja sabem que cap d'ells deixarà l'ofici per cap d'aquests motius.

"Per la vida es perd la vida."

Mes, no fóra possible alleugerir-los la carga sense que les Empreses periodístiques es perjudiquessin massa?

Val la pena de pensar-hi.

Notícies curtes

A Sevilla fa dies que es nota força malestar en l'estament obrer, produint-se algunes vagues, demés de reclamacions fins a cert punt justificades.

— Els Sindicats Obrers Catòlics d'Avila han celebrat molt adequadament la *Diada de l'Obrer*, el dia de Sant Josep.

— S'inicia una forta crisi obrera al Ferrol a conseqüència de la minva de feina a l'Arsenal. Ara s'hi va posant remei.

— A Elda estan en vaga els obrers espardenyers, que demanen una petita millora del primitiu ofici.

A Albuñol també vaguen els obrers perquè no volen que hi treballin obrers forasters.

— Per fi s'ha resolt armònicament la vaga de Sùria.

— A Madrid s'ha reunit el Comitè Internacional de Minaires, que unifica i promou totes les aspiracions d'aquesta soferta classe obrera.

— Als Estats Units es promouran moltes obres públiques importants, per tal de donar feina als treballadors desfeinats, cada dia més nombrosos.

— Els obrers anglesos de la indústria llanera es neguen a acceptar cap disminució en els salaris. Amenacen en cas de rebaixar-se, amb greus conflictes.

— Propietaris i obrers minaires s'han reunit a Londres per tal d'entendre's en la qüestió de les hores de treball en les mines.

La Setmana Social de Barcelona

"Acció Popular" ens comunica que, obeint ordres rebudes de la Superioritat, ha quedat suspesa la celebració de la Setmana Social de Barcelona, els treballs d'organització de la qual havien estat començats.

La santa pedagogia de la Veritat

II

LA SANTEDAT DE L'ESGLÉSIA

A un amic que dorm en el pecat i en l'incompliment de la Llei de Déu.

Amic: per tal que te n'enamoris et vull parlar avui de la santedat de la nostra Santa Església Catòlica.

Llevat de Déu, ningú com Ella és sant. Obre els ulls i considera!

La santedat a l'Església hi pervé de Jesucrist. Ho diu, amb termes formals, la Sagrada Escriptura. Vegi's si no, el que escriví St. Pau (ad Ephes. V, 25): "Jesucrist ha estimat l'Església fins a donar-se per a la santificació d'Ella, purificant-la amb el Baptisme per la seva Paraula i per ferla gloriosa, i sense arruga ni lletjor, sense taca ni tara, sinó bella, santa, irrepreensible."

I a seguit de Sant Pau, vet ací el que recalca Sant Pere, el Príncep dels Apòstols: "Vosaltres (els que formeu l'Església) sou la gent escollida, el Reial Sacerdoci, la Santa Nació i el Poble de l'adquisició divinal."

I això el mateix ha d'ésser entès de l'Església triomfal que de l'Església militant, de l'Església gloriosa del Cel que de la treballosa Església d'aquest món. D'una i d'altra s'ha predicat aquesta paraula, puix que l'Església del Cel és santa perquè santa fou en aquesta terra. I l'Església de la terra és santa, puix que la santedat s'inicia en aquest món i es completa gloriosament, perfeccionant-se en el Cel.

I, per què l'Església és santa?

Doncs perquè el seu Cap és sant. Jesucrist és el cap de l'Església. I Ell és la font, la deu i l'origen de tota santedat. Tota pervé d'Ell i de ningú més que d'Ell.

Jesucrist és qui ha dictat a la seva Església una doctrina santa; doctrina veritablement i únicament santa per la puresa dels seus ensenyaments i preceptes, per la moral netíssima de les seves ordenacions i per la odorant i puríssima floració de les seves disposicions en ordre als costums dels seus fills o membres.

Només (i és prou absoluta la paraula!), només en el gremi de l'Església hi ha sants veritables. Tots els altres sants que canonitza el món i la llengua barroera i apassionada dels homes no són sinó caricaturitzacions de la formal i veritable santedat. Mira-ho pel caire que vulguis i no em desmentireu ni tu ni els fets.

La doctrina de l'Església no és sinó la Paraula mateixa de Jesucrist apresada dels seus llavis divinals pels Apòstols i tramesa per ells i els seus legítims successors fins al dia d'avui amb vigorosíssima fidelitat.

I per tal com és paraula de Jesucrist no és possible contaminació d'error o de duplicitat en ella, majorment si fem esment d'aquella rotunda promesa feta i acomplerta pel mateix Senyor Jesucrist a favor de la seva Església, en dir: "Jo li enviaré l'Esperit de Veritat que romandrà eternalment amb Ella". I aquest Esperit de Veritat no és en l'Església sinó per a ensenyar-nos tota veritat. I en gràcia de l'assistència de l'Esperit de Déu l'Església no pot caure en error, ni sofrir trastorns de mudança, puix que mai l'error no prevaldrà damunt d'Ella, segons fermaça de Jesucrist, també.

La Santedat de l'Església és cosa encomanadissa. La plenitud de la santedat la té l'Església per a fer-la derivar fins als seus fills, als quals és patent aquell manament formulat per Jesucrist, en dir: "Sigueu sants, com jo ho sóc i ho és la meua església."

La doctrina de l'Església fa sants als que la segueixen, puix que l'Església no ensenya altra cosa que la doctrina de Jesucrist, i mai no ha ensenyat, ni pot ensenyar, cosa contrària. Ningú no pot santificar-se sinó creient i practicant les veritats contingudes en la doctrina de la Santa Església. Jesucrist, en la seva oració al Pare Celestial, digué: "Santifica'ls (els que formen en l'Església que Jo he instituït) en la Veritat, puix que Ta Paraula és la mateixa veritat." I el profeta David, diu: "Ta Paraula (vol dir el Crist) illumina i converteix les ànimes."

Tots els que formem l'Església estem cridats a la santedat, a santificar-nos. No tots, però, són sants, per dissort. Molts n'hi ha (massa i tot!) que deshonorren, o deshonorem per dir-ho millor, la santedat de la nostra vocació de cristians per la corrupció de la nostra vida. L'Església de la terra està composta de palla i de gra (Sant Mateu, III, 12, XIII, 25 i següents), de bons i de dolents (Sant Mateu, XXII, 10), de membres vius i de membres morts i tufejants. Potser els morts hi són en majoria. I quan dic morts em refereixo als pobrets atuits sota les grapes diabòliques del pecat mortal. Així i tot, el nostre deure és ésser sants. I si no ho som, res traiem a l'espendor i santedat de l'Església, puix que no ha de deixar Ella d'ésser santa pel fet que nosaltres siguem uns pòtuls de maldat o uns desgraciats pecadors. No es pot judicar mal de l'Església per la malesa d'alguns dels seus fills. Ella sempre l'ha reprovat aquesta malesa.

Cal fer judici de la santedat de l'Església per la santedat evident de les seves instruccions, decisions i preceptes i no per la particular conducta abominable d'alguns particulars. L'Església, diu Sant Agustí, mai no fa, ni aprova, ni legitima, ni tolera tan sols, el mal en les seves decisions; sempre i per sempre ha predicat i practicat el bé i la virtut.

L'Església és el Santuari de la Santedat i de totes les virtuts.

Determina't en bona hora a estimar-la, obeir-la i coldre els seus preceptes i sublimes ensenyances d'èxit temporal i de feliç destinació eterna!

MN. LLUÍS G. PLA

CLÍNICA DE BEBÈS

Operacions sense dolor.-Joguineria.-Sempre novetats
Tapineria, 6 (Abans Bisbe, 3) BARCELONA

Noticiari

Espanya

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis es complau a fer públic, per a coneixement dels afiliats al segon grup del Règim Oficial Obligatori de Retirs Obrers, que, pel Consell del Patronat de l'Institut Nacional de Previsió i coincidint amb la promulgació de la llei en què fou creat, s'acaba d'acordar la concessió d'una bonificació extraordinària, de 400 pessetes, procedents del recàrrec sobre les herències llunyanes (establert per Llei de 26 de juliol de 1922), a tots els obrers i obreres que reuneixin les degudes condicions.

— *Assemblea-Romiatge de la Federació de Patronats i Escoles Obreres de Catalunya.*—Aquesta Federació ha organitzat per als dies 5, 6 i 7 d'abril corrent la vuitena assemblea-romiatge que se celebrarà al Reial Monestir de Montserrat, i per la qual s'han inscrit 29 de les entitats federades, amb un total de 1.110 assembleistes. Ocuparan totes les cel·les del Monestir. Per tal de facilitar l'assistència, s'ha organitzat un tren especial que sortirà de Barcelona a dos quarts de quatre de la tarda del dia 5, per tornar a les set del vespre del dia 7; sense perjudici de facilitar la rebaixa de trens a les persones que procedeixen d'altres poblacions de Catalunya.

— S'ha demanat al Govern l'abolició de traves als transports per les carreteres de l'Estat.

— Amics excursionistes ens manifesten que les destrals encara treballen de ferm en l'aterrament de boscos a Catalunya. No s'escarmenta?

— En la plaça d'abastos, de Cuenca, les marmanyes van amotinar-se contra els venedors majoristes perquè venien, com elles, al detall també. En volen elles l'exclusiva.

Aquest és el plet d'arreu en una o altra forma. El cas és fruit de privilegi i explotar al pròxim.

— S'ha ampliat per tres mesos el temps perquè les Caixes d'Estalvis puguin inscriure's en el registre del Ministeri del Treball. D'aquesta manera quedaran subjectes a dit M. T. amb tots els inconvenients de dependre de la burocràcia oficial. El senyor Sangro no deu haver estudiat prou bé aquest delicat assumpte, obra del senyor Aunós.

Estranger

— Obeint ordres de Moscou, els comunistes de tot arreu comencen a pertorbar els cultes religiosos sense reparar en procediments.

— Les dues grans Companyies navieres alemanyes s'han avingut, quedant en repartir-se els guanys equitativament, conservant però les dues la seva respectiva independència. Entre les dues posseeixen uns dos milions de tones.

— De Montreal (Canadà) contenen un cas curiós. Com sigui que una Companyia d'opereta, francesa, actués una peça que les autoritats estimaren immoral i prohibiren, la policia envaï el teatre i s'emportà a la presó tots els artistes sense donar-los temps de vestir-se com cal. El *passa-calle* fou cosa molt pintoresca. Sortosament es tractava d'una indumentà-

ria grega, encara que contrafeta i ridícula. Va costar-los ben cara la festa.

L'any passat a Berlín les defuncions superaren als naixements en deu mil.

— La Lliga de Protecció a l'Infant ha emprès una campanya en la premsa contra certes vergonyoses pràctiques que s'han comprovat, particularment a Silèsia. Es tracta de la venda de criatures de poca edat per pares desnaturalitzats que han caigut en la misèria.

La Lliga denuncia casos de publicitat d'aquestes vendes indignes d'un país civilitzat. Segons sembla, algun diari ha publicat anuncis d'aquestes vendes, en què el malaurat infant és tractat com una veritable mercaderia.

— Els feixistes italians es vanagloriaven de la minva que experimenta Itàlia de criminalitat, com si tot fos obra seva.

— El govern francès estableix forts estocs de blat i farina per tal de mantenir els preus normals.

— Segons una estadística de Nova York, el nombre de morts causats l'any passat a les carreteres i als carrers de la ciutat, per accidents d'auto, fou de 31.500, o sigui un 12 per cent més crescut que l'any anterior.

Sí que resulta car de sang l'anar amb auto!

— El parlament italià vota la llei restablint l'ensenyament de la Religió en la segona ensenyança. Es considera aquest fet com una gran victòria de Pius XI.

— La campanya dels *molls* contra els *secs* als Estats Units es cada dia més viva. Ara porten la de guanyar els *molls*, però val a dir que la tasca és llarga i molt difícil.

OBRA INTERESSANT

Vida de St. Joan Bta. Vianney (Rector d'Ars)

per

J. CIVERA I SORMANI

Preu: 2 pessetes

Es ven a Foment de Pietat i
a altres llibreries catòliques

D'IMMINENT APARICIÓ

EL DÓ DE DÉU

Articles i escrits diversos de

JOAN LLIMONA

amb un pròleg per R. RUCABADO

Vol. de 300 pàgines

Demaneu-lo a l'Editorial Políglota
o al Foment de Pietat

FIIS DE LA SEMANA

Sembla cosa segura que no tindrem eleccions generals ni particulars fins a les darreries de l'any.

Anomenem particulars a les eleccions municipals i provincials. El cens s'ha de fer nou, i encara així, Déu sap les mentides que contindrà.

Com que hi ha tant de temps entremig, els partits polítics no es mouen gaire. La política que s'estila no s'esvera per esdeveniments, encara que segurs, llunyans. La bona política, però, els té molt en compte.

Torna a parlar-se del partit laborista espanyol, capitanejat pel senyor Aunós. El fet de què acondicionés la seva firma en el manifest del nou partit monàrquico-constitucional, firmat per tots els ex-ministres de la Dictadura (com també l'acondicionà un altre company seu), dóna cert valor a l'anunci del partit laborista, que si no té altres prohoms que els que sonen, serà perfectament acèfal.

Un fet polític curiós és l'aparició de colles polítiques, fins cert punt organitzades, en diverses ciutats d'Espanya, per gent de sa casa deslligada dels vells i dels nous partits.

Això vol dir que va minvant la indiferència política i que es va obrint pas la preocupació per la cosa pública, indicatiu segur d'un canvi profund en la consciència del país.

Un altre manifest s'ha publicat que, com a simp-tòmic, és important. Els sindicalistes d'acció, que pàgines tan *brillants* escrivien a Barcelona amb l'"stard" i altres plomes semblants, abans de la Dictadura, provocant-la, es disposen a operar de nou, però políticament, per ara.

El manifest seu ve a ésser una repetició del programa soviètic.

Volien repetir a Espanya els horrors de Rússia.

Els actes de l'homenatge als intel·lectuals castellans han despertat en certs elements de Madrid els sentiments d'antipatia a la causa del regionalisme, que, per a fer impossible cap aproximació, anomenen *separatisme*.

El capdavanter d'aquest agrupament d'antipatriotes és l'A B C, però dintre del cos d'aquest partit madrileny verament separatista, figuren altres elements que per la seva respectabilitat i la seva història sembla impossible que s'hi trobin bé. Ja és hora que reflexionin i comprenguin que els actes d'homenatge de Catalunya als intel·lectuals madrilenys és quelcom més que un episodi sentimental. El plet de Catalunya, tant si es nega sistemàticament com si no es resol amb justícia, portarà la ruïna de tot allò que tant aquests elements estimen àdhuc per sobre de la pròpia Espanya.

La publicació del llibre d'En Cambó sobre "El silenci de Catalunya", és la veu catalana més franca i assenyada que podien desitjar els afluïts elements. I la més oportuna. L'èxit de llibreria que ha obtingut, tan extraordinari, demostra a bastament la seva vital importància. Cal que es llegeixi i mediti, més a Madrid que a Catalunya, aquest llibre d'En Cambó.

La petició de l'"amnistia completa" (no regatejada), convertida en un clam general de tot un poble

comença a donar fruit. En escriure aquestes ratlles ens diuen que els set condemnats per la causa de les Costes de Garraf han estat indultats del tot! La notícia és verament joiosa, i com a prefaci d'una amnistia general propera, magnífica.

El capità general i nonagenari Weyler ha fet unes manifestacions tan valentes com clares, ben fundades i oportunitatíssimes. Val la pena de què constin aquí, almenys en essència:

"La gran tasca del general Berenguer és restituir els militars a les casernes, foragitar-los del camp polític. El lloc natural i únic dels militars, la seva llar, és la caserna. A aquell militar que intenti treure l'exèrcit d'aquell lloc i portar-lo al camp polític se l'ha d'afusellar immediatament, implacablement."

* * *

El gabinet laborista anglès ha estat altra volta derrotat a la Cambra dels Comuns.

Sembla que Mac Donald es troba amb la salut fortament decaiguda pels treballs ingents que suporta a causa de les immenses dificultats amb què lluita la Conferència de Londres.

El pressupost anglès ha tancat amb un dèficit esfeïdor.

La crisi del carbó i de la indústria cotonera se sosté ferma. No es troben mitjans per a resoldre-la.

Les noves de l'Índia, si bé no tan greus com el mes passat, segueixen inquietants.

El nombre dels obrers desenfeynats no minva, i les despeses que comporten creixen i es van fent insuportables.

No és per ara cap èxit polític, ni econòmic, ni professional, l'actuació del partit laborista anglès en el poder. És més fàcil l'oposició política que la governació de l'Estat...

A Irlanda s'han cansat d'estar bé. El govern fou derrotat en la Cambra en votar-se el projecte de llei sobre pensions a la vellesa. Si no hi ha seny en els representants irlandesos, s'obrirà en el simpàtic regne un període agitat, el qual farà trontollar l'esdevenidor polític irlandès.

Altra crisi política de transcendència s'ha registrat aquests dies a Europa.

El gabinet alemany, aclaparat d'enemics i de dificultats, es veié precisat a presentar la dimissió a Hindenburg, el qual, sense perdre temps amb consultes protocolàries, encarregà la constitució del nou govern al cap del partit del Centre i expertíssim home públic Brüning. Al cap de vint-i-quatre hores ja tenia format el gabinet. No compta amb majoria parlamentària, però sí amb el decret de dissolució del Parlament i amb tot el poder del president de la república, avui paternal dictador de l'ex imperi germànic. Hom preveu que serà profitosa l'acció governamental del president del Centre catòlic, l'honorable Brüning.

Una bona nova per *mot de la fin*: França i Alemanya han votat el Pla Young.

La causa de la pau d'Europa ha guanyat una gran batalla. — J.

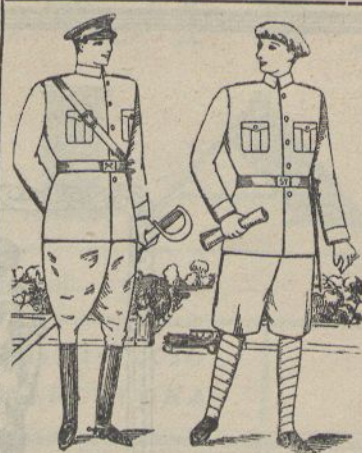
Companyia Trasatlàntica VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

- RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
- » Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
 - » Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
 - » a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

ANTON CALLIZO

RONDA UNIVERSITAT, 29
BARCELONA

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
CATALUNYA SOCIAL?

USEU LA CAMISA "IMPERIAL" (PATENTADA)

La més recomanable per la seva elegància i la de
més duració amb els seus reforços i punys d'ús doble

LA CASA MILLOR ASSORTIDA
VENDES A L'ENGROS I DETALL

Fabricants:

SOLÉ MAGRIÑA I C.^{IA}

GRAVINA, 12 (entre Pelai i Tallers)

Telèfon 13449 - BARCELONA

S. A. **TUPINAMBA**
RICOS CAFÉS

S. A. Tupinamba

RICOS CAFÉS

Fabricació pròpia de deliciosos Bombons,
Xocolata, caramels i cacau

175 sucursals a Espanya

Fàbrica i Torrefacció: TRAVESSERA 11, 13 i 15 - BARCELONA
Telèfon 72851

Sucursals a Madrid: Montera 21, duplicat. - Telèfon 17174

AVÍS: Amb nostres BOSSES VAL DE CAFÈ po-
den obtenir-se bonics presents per la casa el
mateix que amb la xocolata «MOSAIC»

PLAÇA DEL PI, 3 (enfront l'Església)

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE TALLERS:

Carrers Sepúlveda, 148-150

Villarroi, 35

I Floridablanca, 121

Telèfon 31510

CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 272

Passeig de Gràcia, 45

Telèfon 11550

MAGATZEMS:

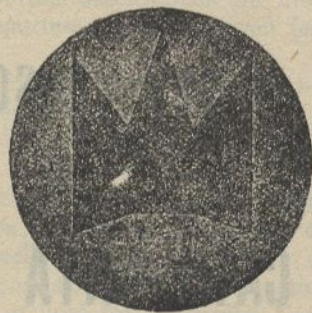
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:

Carrer Laureano Miró, 89

Encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

ATENES A. G. — Provença, 157, Barcelona

**FRANQUEO
CONCERTADO**

**CATALUNYA SOCIAL
Duran i Bas, 11
BARCELONA**